

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

- Journalnummer:** 2018-0197
- Klageren:** XX på egne vegne og på vegne af sønnen YY
- Indklagede:** Movia
CVRnummer: 29896569
- Klagen vedrører:** 2 kontrolafgifter på hver 750 kr. for manglende check ind af flere rejsende i bus
- Parternes krav:** Klageren ønsker kontrolafgifterne annulleret, da chaufføren bad hende om at checke ud, og klageren ikke ville forstyrre chaufføren for at checke dem ind, før bussen holdt stille næste gang. I mellemtiden steg kontrollører på bussen.
- Indklagede fastholder kontrolafgifterne
- Ankenævnets sammensætning:** Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust
Rasmus Markussen
Torben Steenberg
Bjarne Lindberg Bak
Helle Berg Johansen

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 12. december 2018 truffet følgende

FLERTALSAFGØRELSE:

Movia skal frafalde kontrolafgifterne mod klagerens betaling for rejserne, og betale 10.000 inkl. moms i omkostninger for tabt sag i ankenævnet, jf. vedtægterne § 25, stk. 2.

Da klageren har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2.

- oOo -

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

-oOo-

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Klageren og dennes søn skulle den 25. april 2018 med bus 150S fra stoppestedet Hans Knudsens Plads, hvor der samtidigt var chaufførskifte kl. 15:16:00.

Ifølge klageren steg de om bord på bussen og ventede til den nye chauffør fik indrettet sig i stolen og bag rettet. Herefter fortalte klageren, at de begge to skulle checkes ind på hendes rejsekort, hvilket kun kan ske med chaufførens hjælp. Chaufføren sagde noget og pegede på standen, hvorefter klageren holdt kortet hen, men der blev kun checket én voksen ind, hvilket var kl. 15:19:34. Chaufføren sagde noget surt, som klageren ikke forstod, samt at de skulle checke ud nede i bussen. Klagerens søn gik derfor ned og checkede ud kl. 15:20:00 og kom tilbage, men i mellemtiden var bussen sat i gang. Da den kom til det følgende stoppested, var der mange, som skulle ind, og klageren og sønnen stod i vejen henne ved chaufføren, så de satte sig på en plads helt fremme og ventede. Men bussen satte i gang igen, uden at de blev ekspederet. Klageren forventede, at chaufføren ville kalde hende hen, når der var plads og tid til, men det skete ikke. Hun regnede ikke med, at chaufføren kunne ekspedere maskinen under kørslen, og det kunne gøre chaufføren yderligere irriteret og uvillig til at hjælpe dem, hvis klageren forstyrrede kørslen. Ved næste stop steg kontrollører på bussen, uden at klageren og sønnen var blevet checket ind.

Det fremgår af logs fra bussens kørsel, at den forlod stoppestedet Hans Knudsens Plads kl. 15:20:02 og ankom til det næste stoppested Ryparken kl. 15:20:32, som den forlod kl. 15:21:15.

Bussen standsede herefter ved det næstfølgende stoppested Tuborgvej kl. 15:24:32, hvor kontrollører steg om bord. Deres elektroniske logning viser, at dette skete kl. 15:24:48.

Efter kontrol blev klageren og dennes søn kl. 15:30:27 og kl. 15:31:09 pålagt en kontrolafgift hver på 750 kr. Klageren som følge af for tidligt check ud på rejsekort (en såkaldt nulrejse) og sønnen som følgende af "ingen billet".

På sønnens kontrolafgift noterede kontrolløren, at chaufføren sagde, at klageren havde bedt om, at der skulle checkes 2 rejsende ind, og at chaufføren havde bedt dem checke ud og komme tilbage. De kom aldrig tilbage, men satte sig bare ned uden at komme op. Kontrolløren noterede yderligere, at de havde oplyst, at der var for mange mennesker og at de sad helt oppe ved chaufføren.

Af kontrollørernes log fremgår det, at der var 32 passagerer om bord på bussen.

Fra bussens log:

Køreplansdato	Linje / tur	Turnumre				Journey Ref				
25-04-2018	1501 / 188	Hørreport St. - Kikkedal St. (30 stop)				20180425L0150J0188				
Vejstrækning	#	Stoppested	Pl. ank.	Pl. afg.	Obs. ank.	Obs. afg.	Dist. (Km)	Check in	Check Out	
Nørre Voldgade	1	Hørreport St. (50480)	15:05	15:05	15:07:38	15:04:28	+1	0,0	13	0
Sølvgade	2	Sølvtorret (6022)	15:07	15:07	15:07:44	15:06:27	-1	0,7	2	0
Tagenevej	3	Rigshospitalet Syd (6023)	15:09	15:09	15:10:25	15:10:50	-2	1,6	3	1
Nørre Allé	4	Nørre Campus (6024)	15:10	15:10	15:11:35	15:11:49	-2	2,0	2	0
	5	Universitetsparken (6025)	15:11	15:11	15:12:21	15:12:38	-2	2,3	1	0
Lyngbyvej	6	Vibenhøvs Rundel (1387)	15:13	15:13	15:14:04	15:15:29	-2	3,0	0	0
	7	Haraldsgade (1388)	15:14	15:14	15:16:11	15:16:38	-3	3,4	1	4
	8	Hans Knudens Plads (1385)	15:16	15:16	15:17:58	15:20:02	-4	3,8	2	3
	9	Ryparken St. (6660)	15:17	15:17	15:20:32	15:21:15	-4	4,1	1	0
	10	Tuborgvej (6475)	15:19	15:19	15:24:32	15:25:22	-6	5,6	1	3
	11	Kildegårds Plads (6477)	15:21	15:21	15:27:34	15:28:14	-7	6,9	3	4
	12	Brugårdvej (6481)	15:24	15:24	15:30:55	15:31:24	-7	8,9	1	1
Helwegsgadevej	13	Klampenborgvej (10121)	15:28	15:28	15:33:55	15:34:03	-6	11,2	0	2
	14	Rævehøjvej, DTU (6026)	15:30	15:30	15:38:47	15:36:06	-6	12,9	1	4

Den 19. juli 2018 klagede klageren til Movia over kontrolafgifterne og redegjorde for forløbet.

Movia fastholdt kontrolafgifterne den 24. juli 2018 med henvisning til selvbetjeningsprincippet, hvorefter det er passagerens eget ansvar at sikre, at man er korrekt checket ind til rejsen.

SEKRETARIATETS BEHANDLING:

Sekretariatet har bedt Movia om at oplyse, hvorledes check ind af flere rejsende i bus foregår, samt om det er korrekt, som klageren gør gældende, at chaufføren kan checke et rejsekort ud.

Hertil har Movia svaret, at ved indlogging af flere på et rejsekort, oplyser kunden ønsket til chaufføren, som herefter:

- Forbereder konsollen til "indtjekning af flere på samme kort"
- Kunden præsenterer sit rejsekort til indtjekning
- Chaufføren taster det af kunden ønskede passagerer på konsollen
- Kunden præsenterer sit rejsekort til indtjekning

"Ved specielle tilfælde kan en chauffør indstille kortlæseren til Check ind eller Check ud. Det vil sige chaufføren kan vende sit udstyr om til Check ind eller Check ud. Dette gør chaufføren kun ved særlige tilfælde, for eksempel ved koncert eller andre arrangementer – når der er mange mennesker i bussen. Som udgangspunkt er kunden selv ansvarlig for at Checke korrekt ind/ud."

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE:

3 medlemmer (Tine Vuust, Torben Steenberg og Rasmus Markussen) udtaler:

Indledningsvist bemærker vi, at selv om der blev skiftet chauffør kl. 15:16, og kontrollører steg på bussen kl. 15:24, kan det ikke lægges til grund, at klageren havde 8 minutter til at checke ind, således som Movia gør gældende.

Når der skal checkes flere ind på rejsekort i bus, kræver dette, at chaufføren indstiller sit rejsekortudstyr dertil. I den konkrete sag lægger vi til grund, at chaufføren fejlindstillede rejsekortudstyret, idet der alene blev checket én rejsende ind kl. 15:19:34.

Således som sagen foreligger oplyst, lægger vi til grund, at handlingsforløbet var som gengivet af klageren, idet hendes forklaring stemmer med logs og chaufførens forklaring. Ifølge kontrollørens note bekræftede chaufføren, at hun havde bedt klageren om at checke rejsekortet ud (inden korrekt indcheckning kunne ske på ny). Klagerens søn checkede kortet ud kl. 15:20:00. Herefter gik han tilbage til klageren, som befandt sig oppe ved chaufføren, fordi klageren regnede med, at hun skulle vente til chaufføren aktiverede sit rejsekortudstyr på ny og kaldte hende op for at gennemføre nyt korrekt check ind.

Det tidsmæssige forløb er efter vores opfattelse herefter ikke afgørende for bedømmelsen af, om klageren udfoldede rimelige bestræbelser på at få rejsekortet checket korrekt ind, idet korrekt check ind kun kunne initieres og gennemføres ved chaufførens nye korrekte indstilling af sit rejsekortudstyr.

Under hensyntagen til, at det således beroede på chaufførens forhold, at klageren og sønnen i første omgang ikke var blevet checket korrekt ind, sammenholdt med klagerens forklaring, om at der steg mange mennesker på ved Ryparken station, og at det var forståeligt, at klageren, som var synlig og tilgængelig oppe ved chaufføren, ved stationen og under kørslen til næste stoppested ventede på tegn fra chaufføren, der skulle indstille sit rejsekortudstyr for at gennemføre korrekt check ind, finder vi, at ansvaret for manglende check ind af rejsekortet inden kontrollen, i den konkrete sag ikke skal påhvile klageren og sønnen.

Herefter skal Movia frafalde kontrolafgifterne mod klagerens betaling af de to konkrete rejser.

2 medlemmer (Bjarne Lindberg Bak og Helle Berg Johansen) udtaler:

Klageren og dennes søn skulle checke ind ved chaufførens hjælp. Således som sagen foreligger oplyst, lægger vi til grund, at chaufførens første indstilling af udstyret ikke lykkedes, idet der kun blev checket én rejsende ind.

Rejsekortet skulle derfor checkes ud, før chaufføren kunne påbegynde næste forsøg på check ind. Klagerens søn foretog check ud kl. 15:20:00.

Herefter gik han tilbage med kortet til klageren.

Det fremgår af bussens logs, at den holdt stille ved stoppestedet Ryparken i 43 sekunder fra kl. 15:20:32 til kl. 15:21:15.

3 minutter og 17 sekunder efter holdt bussen igen stille ved stoppestedet Tuborgvej, hvor kontrollør steg om bord efter yderligere 16 sekunder.

På den baggrund er det ankenævnets opfattelse, at klageren, som forholdt sig passiv under et tidsforløb på 4 minutter og 48 sekunder, ikke udfoldede rimelige bestræbelser på at sikre sig gyldig rejsehjemmel til sig selv og sønnen.

Vi har ved afgørelsen heraf lagt vægt på, at 32 sekunder efter at kortet var checket ud, holdt bussen stille i 43 sekunder, uden at klageren forhørte sig hos chaufføren om, hvornår det ville passe denne bedst at gennemføre indcheckningen. I stedet forholdt klageren sig afventende helt indtil, bussen igen standsede kl. 15:24:32 og i yderligere 16 sekunder, indtil kontrollørerne steg ombord.

Som følge af det anførte finder vi, at kontrolafgifterne for manglende forevisning af gyldig rejsehjemmel blev pålagt med rette.

Vi bemærker i den forbindelse, at det ikke er en betingelse for at udstede en kontrolafgift, at passageren bevidst har søgt at unddrage sig betaling for rejsen. Herefter finder vi, at der ikke har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at kontrolafgifterne skal frafaldes.

Der afsiges kendelse efter stemmeflertallet.

RETSGRUNDLAG:

I lov om trafikkselskaber § 29 angives hjemmelen til at udstede kontrolafgifter til passagerer, som ikke foreviser gyldig rejsehjemmel.

I de fælles landsdækkende rejseregler, som trafikvirksomhederne har vedtaget pr. 1. marts 2018 og opdateret 1. november 2018, præciseres hjemmelen til udstedelse af en kontrolafgift. Det anføres således bl.a., at passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift. Det gælder også, hvis passageren har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, der ikke kan kontrolleres, f.eks. hvis denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker. Det er passagerens ansvar, at rejsehjemlen er endeligt modtaget på den mobile enhed før påstigning. Som passager uden gyldig rejsehjemmel betragtes også passager, der benytter kort med begrænset tidsgyldighed (f.eks. pensionistkort) uden for kortets gyldighedstid, eller hvis andre rejsetidsbegrænsninger ikke overholdes (f.eks. for hvornår cykler må medtages). Passagerer, der rejser alene på andres rejsekort personligt eller med en anden kundetype, end passageren er berettiget til, rejser uden gyldig rejsehjemmel. Kortindehaveren skal altid selv være checket ind på kortet på de rejser, hvor et rejsekort personligt benyttes. Rejsekortet må endvidere ikke være så slidt/tildækket, at navnet ikke kan læses.

Passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift på 750 kr. for voksne.

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNEN:

Klageren anfører følgende:

"Jeg gik ind i bussen sammen med min søn. Der var chaufførskifte og jeg ventede til den nye chauffør fik indrettet sig i stolen og bag rettet. Så fortalte jeg, at vi begge to skulle tjekkes ind på mit rejsekort. (det er

nemlig ikke muligt selv at tjekke flere personer ind på samme kort i bussen uden chaufførens hjælp). Hun sagde noget og pegede på maskinen. Jeg holdt kortet hen, den tjekkede kun en person ind og så sagde hun noget surt, jeg ikke forstod og at vi nu skulle tjekke ud igen nede bag i bussen. Min søn gik hele vejen ned bag i bussen med kortet og tjekkede ud og kom tilbage. (senere har jeg erfaret at buschauffører selv kan tjekke ud igen, hvis der sker en fejl, så det var derfor tilmed helt unødigt at sige vi selv skulle tjekke ud). Bussen kørte imellemtiden. Da den kom til busstoppet efter, var der mange som skulle ind og vi stod i vejen henne ved chaufføren, så vi måtte sætte os ind på en plads helt fremme og vente. Jeg forventede, at hun ville kalde mig hen, når der var plads og tid til os, men det gjorde hun ikke og ved næste stop kom der kontrollører. Vi fik dernæst begge to en bøde for ikke at være tjekket ind. Jeg må sige, at det har været en meget negativ og stærkt kritisabel situation, som vi oplevede. Det kan på ingen måde være en situation der skal udløse to bøder til kunden. Derimod burde det blive en klage og varsel til chaufføren.

Hele denne sag bunder i en afhængighed af chaufførens velvilje, for at det kunne lade sig gøre at få to personer tjekket ind på et og samme kort. Jeg kunne ikke gøre det selv. Jeg bad om hjælp og det gik galt. Så derfor skulle vi tjekke ud igen. Chaufføren var meget irriteret og sagde forskelligt jeg ikke forstod efter den forkerte indtjekning. Derefter stod vi i kø på mellemgangen, mens folk strømmede ind. Bussen satte igang igen uden at vi blev ekspederet. Jeg forventede ikke at chaufføren kunne ekspedere os mens hun kørte bussen. Jeg ved at det er farligt for sikkerheden og at det yderligere kunne gøre hende irriteret og uvildig til at hjælpe mig, hvis jeg forstyrrede hendes kørsel. Som DSB kan dokumentere tjekkede vi den første fejl-indtjekning ud kl. 15:20 og fire minutter senere gik kontrollørerne ind. Vi ventede altså knap fire minutter på at blive ekspederet igen og satte os tæt på chaufføren, så det let kunne lade sig gøre, når hun stoppede bussen igen. Denne sag er ord mod ord og jeg mener ikke at det er i orden at så tvivl om vores gode hensigter. Chaufføren havde utvivlsomt en dårlig dag og det gik uheldigvis ud over os."

Indklagede anfører følgende:

"

Ifølge Movias rejserregler skal kunden have gyldig billet eller kort fra rejsens begyndelse. Man skal selv sikre sig, at ens billet/kort er gyldig og gælder til hele rejsen. Chaufføren skal kun tage stikprøvekontrol.

Pligten til at betale kontrolafgift er ikke betinget af, om passageren bevidst har forsøgt at unddrage sig betaling for rejsen. Det er Movias opfattelse, at der ikke har foreligget sådanne omstændigheder, at kunden skal fritages for kontrolafgiften.

Det fremgår af rejsekort rejserregler, at rejsekort skal checkes ind ved rejsens begyndelse, og at det er passagerens eget ansvar at være checket korrekt ind.

I de fælles landsdækkende rejserregler er der hjemmel til at udstede kontrolafgifter. Det anføres blandt andet, at passageren skal have gyldig rejsehjemmel til hele rejsen, og at denne skal kunne vises frem for kontrolpersonalet.

Det fremgår af det vedlagte bilag 4., at der har været chauffør skift på Hans Knudsens Plads kl.15:16. og bilag 1 samt bilag 2 er logs på kontrollørens påstigning som har været kl. 15:24:48.

På dette tidspunkt har kunden ikke forsøgt at checke ind for 2 personer. Det vil sige kunden har haft ca. 8 minutter til de stiger på i bussen og til der har været kontrol i bussen.

Samtidig kan det oplyses, at kontrolløren har skrevet bemærkning på afgiften, hvor der oplyses følgende:

1. På [redacted]s afgift er der noteret, at "chaufføren har sagt til kunden, at hun skal checke ud og komme tilbage, således at chaufføren kan checke ind for 2 personer".
2. På [redacted]s afgift er der også noteret, at "chaufføren har sagt til kunden, at han skal checke først ud og derefter checke ind for 2 personer.

Det vil sige [redacted] gik aldrig tilbage til chaufføren for at checke ind for 2 personer.

Ifølge kontrollørens note fra logs:

Ikke betalt	Ny besked	Kunne sige hun kunde ikke komme tilbage men hun sad lige ved ohl.	ja	25-04-2018 16:38:53
-------------	-----------	---	----	---------------------

Under henvisning til kontrollørens bemærkning, sad begge kunder i bussen tæt på chauffør.

I [redacted]s tilfælde er det vores opfattelse, at afgørelsen om at udstede kontrolafgift er truffet på et tilstrækkeligt oplyst grundlag.

Da [redacted] ca. 8 minutter senere mødte Movias billetkontrol, havde de derfor ikke gyldig rejsehjemmel. Derfor er det korrekt, at der i situationen blev noteret "uden billet" og "Rejsekort for tidlig check ud".

Kontrollørerne har undersøgt sagen med chaufføren i bussen. Det er korrekt, at chaufføren har sagt at kunden skal tjekke ud, idet kunden havde kun checket ind for 1 person. Chaufføren har yderligere sagt til kunden, at de skal komme tilbage for at blive checket ind for 2 personer.

Vedrørende undersøgelse af check ind

Vi har undersøgt sagen med kundecenter for Rejsekort, som oplyser at kunden har kun checket ind for 1 person kl. 15:19:34 i bus 150S og umiddelbart efter kort tid har kunden checket ud igen kl.15:20:00. Det vil sige der er foretaget en nul rejse.

Vi henviser til landsdækkende rejseregler:

<https://www.rejsekort.dk/~media/rejsekort/pdf/flr/faelles-landsdaekkende-rejseregler.pdf>

2.6. Kontrol af rejsehjemmel

Under hele rejsen skal kunden medvirke til gennemførelse af billetkontrol

2.7. Kontrolafgift

2.7.1. Gyldighed af rejsehjemmel

Kunder, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift.

2.4.2. Brug af rejsekort

Rejsekort, udstedt af Rejsekort A/S, kan benyttes som rejsehjemmel dog undtaget på Bornholm. Rejsekort skal være checket ind* inden rejsens start. Rejsekort skal også checkes ind, hver gang der stiges om til en bus, et tog eller en metro, og checkes ud ved rejsens afslutning. **Det er kundens ansvar, at rejsekort er korrekt indstillet til den/de kunder, der rejser på kortet.**

Movia finder det ikke godtgjort, at kunden har foretaget det fornødne for sikre sig, at have gyldig kort/billet til sin rejse, hvorfor Movia fastholder kontrolafgiften.

Passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig billet eller kort, herunder korrekt ind checket rejsekort, skal betale en kontrolafgift på 750 kr.

Movia fastholder begge kontrolafgifter. Det vil sige, der bedes indbetales i alt 1.500 kr.

”

På ankenævnets vegne

Tine Vuust
Nævningsformand